

TERMICZNE PRZEKSZTAŁCANIE ODPADÓW KOMUNALNYCH W NOWYCH REALIACH SYSTEMU GOSPODARKI TYMI ODPADAMI W POLSCE – STAN AKTUALNY, ZAŁOŻENIA NOWA UOO, SZANSE WDROŻENIA

Bolesław Maksymowicz

Państwowa Rada Ochrony Środowiska

1. Wstęp

Gospodarka odpadami komunalnymi realizowana jest przez uprawnione jednostki organizacyjne gminy lub przedsiębiorców w drodze świadczenia usług składających się na osiągnięcie celów ekologicznych wskazanych w polityce ekologicznej państwa (w tym wywiązanie się z zobowiązań akcesyjnych Polski do UE i zobowiązań powstających w wyniku transpozycji nowych dyrektyw odpadowych do polskiego prawa). Podmiotami odpowiedzialnymi za zapewnienie dostępu do takich usług są gminy wyposażone w prawne instrumenty: planistyczne, legislacyjne, reglamentacyjne, kontrolno-sankcyjne oraz ekonomiczne – w zakresie zależnym, w znaczący sposób, od wyniku referendum, o którym mowa w art. 6a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przy czym dla całego strumienia odpadów komunalnych może to być zrealizowane:

- w drodze zamówienia publicznego, jeżeli wynik ww. referendum był pozytywny,
- przez wskazanie właścicielom nieruchomości uprawnionych przedsiębiorców i jednostki organizacyjnej gminy (jeśli tak została przez gminę utworzona), jeżeli referendum nie przeprowadzono lub wynik przeprowadzonego referendum był negatywny.

Pierwszy z wymienionych przypadków dotyczy 25 gmin (ok. 1%). Gminy realizują system gospodarowania odpadami, w którym planują, realizują, monitorują i optymalizuje działania polegające na zbieraniu selektywnym, odbieraniu, transporcie, odzysku i unieszkodliwiania odpadów z pozycji posiadacza odpadów i opłat pobranych od ich wytwórców – zgodnie ze standardem organizacyjnym określonym dyrektywami UE.

W drugim przypadku gminy (ok. 99%) planują, nadzorują, monitorują i optymalizują ww. działania nie będąc posiadaczem odpadów komunalnych i opłat – zgodnie ze standardem organizacyjnym obowiązującym wyłącznie w Polsce i z dużym stopniem podobieństwa na Węgrzech. W Polsce funkcjonują dwie przeciwstawne opinie dotyczące tego systemu:

- pozytywna – głoszona głównie przez przedsiębiorców i reprezentujące ich organizacje, dla których najważniejszy jest wolny rynek i swoboda działalności gospodarczej w pojmowane jako narzędzia dla osiągnięcia maksymalnych zysków,
- negatywna – głoszona przez samorządy terytorialne, które z obowiązku preferują realizację celów ekologicznych (ochronę środowiska), wykorzystanie mocy przerobowych nielicznych istniejących instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, wykorzystanie funduszy pomocowych UE dla budowy planowanych instalacji oraz minimalizację opłat.

Ocena aktualnego stanu gospodarowania odpadami komunalnymi w Polsce, w tym określenie stopnia realizacji celów ekologicznych, powinna dać odpowiedź na pytanie, która z tych opinii jest wiarygodniejsza i ważniejsza dla ochrony interesu publicznego.

2. Stan aktualny gospodarki odpadami komunalnymi w Polsce

Bazy danych o odpadach obowiązujące w Polsce:

- od 1 stycznia 2002 r. krajowy system informacji o wytworzonych odpadach, sposobach gospodarowania nimi oraz instalacjach do odzysku i unieszkodliwiania (oparty na wojewódzkich i centralnej bazie danych, obowiązkach wynikających z art. 36 i 37 ustawy o odpadach oraz sankcjach określonych art. 76 pkt 6 tej ustawy),
- od 13 października 2005 r. gminny system informacji o umowach podpisanych przez przedsiębiorców odbierających odpady komunalne z właścicielami nieruchomości oraz o zebranych na terenie gminy odpadach komunalnych i sposobach ich zagospodarowania (oparty na obowiązkach przedsiębiorców wynikających z art. 9a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz sankcjach określonych art. 9 i 10 tej ustawy),

nie funkcjonują na tyle dobrze, by określić rzeczywisty stan gospodarowania odpadami komunalnymi. W tej sytuacji większość ocen oparta jest na danych GUS.

Dane GUS dla lat 2004–2007 (za rok 2008 będą udostępnione w listopadzie 2009 r.) zostały zebrane zebranych w Tab.1.

Tab. 1. Dane GUS dotyczące odpadów komunalnych zebranych i unieszkodliwionych w Polsce w latach 2004–2007

Wyszczególnienie	Rok	Ilość odpadów w tys. Mg/rok				
		ogółem	w sektorze		na obszarze*	
			publiczny m	prywatny m	miast	wsi
Odpady komunalne zebrane	2004	9759,3	4615,1	5144,2	8135,5	1380,5
	2005	9352,1	4146,5	5205,6	7671,9	1384,9
	2006	9876,6	4372,0	5504,6	7954,6	1518,6
	2007	10082,6	4348,1	5733,4	7907,3	1652,4
Odpady komunalne unieszkodliwione:	2004	9515,1	4573,3	4941,8	8135,20	1379,9
	2005	9056,7	4085,9	4970,8	7671,80	1385,0
	2006	9328,9	4194,6	5134,2	7825,70	1503,2
	2007	9417,0	4112,0	5304,0	7767,5	1649,5
–termicznie w spalarniach	2004	87,4	87,4	0	87,30	0,1
	2005	44,4	44,4	0	44,30	0
	2006	45,3	41,3	4,0	44,50	0,8
	2007	41,0	41,0	–	40,5	0,5
–biologicznie w kompostowniach	2004	234,1	186,1	48,0	226,90	7,2
	2005	317,9	283,4	34,5	305,50	12,5
	2006	297,1	260,6	36,5	280,7	16,4
	2007	277,7	237,8	39,9	258,9	18,8
–zdeponowane na składowiskach	2004	9193,6	4299,8	4893,8	7821,0	1372,6
	2005	8623,1	3740,4	4882,7	7259,8	1363,6
	2006	8986,5	3892,8	5093,7	7500,5	1486,0
	2007	9098,4	3833,2	5264,1	7468,1	1630,2

* bez wyselekcjonowanych

Jeżeli przyjąć, że:

- najbliższym i najważniejszym celem ekologicznym dla gospodarki odpadami komunalnymi w Polsce jest redukcja masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w 2010 roku oraz związane z realizacją tego celu polegające na:
  - budowie instalacji niezbędnych do realizacji tego celu przy maksymalnym wykorzystaniu środków pomocowych UE (w tym do termicznego przekształcania),
  - utrzymaniu i eksploatacji (zagwarantowanie odpowiednich ilości i rodzajów odpadów komunalnych) planowanych i już istniejących instalacji¹ (w tym do termicznego przekształcania),
- wielkość bazowa z 1995 r. to 4380 tys. Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji („Krajowy plan gospodarki odpadami 2010”),
- podane w Tab. 1 ilości odpadów komunalnych zdeponowanych na składowiskach zawierają ok. 56% odpadów ulegających biodegradacji („Sprawozdanie z realizacji krajowego planu gospodarki odpadami za okres od 30 października 2004 r. do dnia 31 grudnia 2006 r.”),

to redukcja dla składowania tych odpadów, w odniesieniu do wielkości bazowej z 1995 r., kształtuje się na poziomie:

- ok. 118%² w roku 2004,
- ok. 110% w roku 2005,
- ok. 115% w roku 2006,
- ok. 116% w roku 2007,

a już w 2010 roku ma wynosić 75% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r! Niepokojąca jest tendencja wzrostowa. Zagrożenie dla osiągnięcia tego celu jest coraz większe i sytuację w gospodarce odpadami komunalnymi można uznać za „dramatyczną” z tendencją narastającą. Jest bardzo prawdopodobne, że dane GUS za rok 2008 nie pokażą znaczącej poprawy tej sytuacji.

Jako winnych zaistnienia tej sytuacji można wskazać:

- zgodnie z art. 79a ust. 1 ustawy o odpadach – gminne jednostki organizacyjne lub przedsiębiorców, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w zakresie i stopniu wynikającym z informacji składanych gminie przez te podmioty (art. 9a ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach),
- zgodnie z opiniami przedsiębiorców, o których mowa wyżej:

---

¹ Niedostateczna realizacja ww. zadań, uczyniła obecną sytuację „dramatyczną”, przy czym należy zauważyć, że zadania te:

- mieszczą się w obszarze działań dotyczących ochrony środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego z obowiązkiem:
  - zapewnienia nałożonym na samorządy terytorialne działające w imieniu państwa (art. 5, art. 16 i art. 74 Konstytucji),
  - zobowiązuje każdego do dbałości o stan środowiska i ponoszenia odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie (art. 86. Konstytucji),
- stanowią ważny interes publiczny, którego zagrożenie realizacji daje Sejmowi prawo do ograniczenia wolności działalności gospodarczej w drodze ustawy (art. 22 Konstytucji).

Pojęcia w rodzaju: wolny rynek, swoboda działalności gospodarczej i maksymalizacja zysków, obrona praw nabytych dla działalności niezgodnej z przepisami ochrony środowiska oraz polityką ekologiczną państwa – mają znaczenie drugorzędne.

² $([0,56 \times 9135,6 \text{ tys. Mg} / 4380 \text{ tys. Mg}] \times 100\%) = 118\%$.

- gminy – ponieważ nie zapewniają warunków, o których mowa w art. 16a pkt 2 i 3 ustawy o odpadach oraz nie wykonują obowiązków, o których mowa w art. 4, art. 6, art. 7 i 9 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz art. 14 i art. 15 ustawy o odpadach,
  - przepisy prawne, które nie pozwalają na skuteczną egzekucję obowiązków nałożonych na gminy przepisami prawa;
- zgodnie z opiniami gmin:
- przepisy prawne, które uniemożliwiają tworzenie ww. warunków oraz skuteczne wyegzekwowanie wykonania przez ww. podmioty obowiązków nałożonych prawem krajowym i miejscowym (w tym wożenia przez te podmioty odpadów komunalnych do miejsc wskazanych w gminnym planie gospodarki odpadami),
  - przedsiębiorcy, o których mowa wyżej, ponieważ nie realizują zadań wskazanych w gminnych planach gospodarki odpadami i przepisach prawnych (w tym aktów prawa miejscowego) i wymagań wynikających z udzielonych zezwoleń.

Najbardziej prawdopodobną przyczyną jest naruszanie lub niestosowanie przepisów prawnych zawierających wiele nieścisłości, błędów i luk zarówno przez przedsiębiorców jak i gminy. Tak czy owak, sprawa została przesądzona na szczeblu rządowym, gdzie zdecydowano o konieczności radykalnych zmian w przepisach prawnych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi. Praktyka stosowania lub niestosowania obecnych przepisów prawa pokazała, że przepisy te:

- powinny być na tyle proste i jednoznaczne, aby ich:
  - interpretacja była zawsze taka sama lub bardzo podobna,
  - przestrzeganie i stosowanie było łatwe do wyegzekwowania;
- określać system gospodarowania odpadami komunalnymi umożliwiający:
  - zrealizowanie celów ekologicznych w sposób bezpieczny dla zdrowia ludzi i środowiska,
  - wykorzystanie środków pomocowych UE przeznaczonych na stworzenie w kraju wystarczającej sieci instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

3. Aktualny stan prac legislacyjnych nad tworzeniem nowych realiów dla systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Polsce, w tym dla termicznego ich przekształcania

3.1. Projekty założeń do ustaw wprowadzających zmiany w przepisach prawnych³

Wynikiem współdziałania resortów właściwych ds. rozwoju regionalnego, infrastruktury i ochrony środowiska były:

- „Założenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi” (z 3 września 2008 r.) – dokument wstępny, niepublikowany, przekazany do zaopiniowania przez wybranych ekspertów.

---

³ Pominięto projekty ustaw zmieniających ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jakie zostały opracowane i odrzucone na różnych etapach procesu legislacyjnego w latach 2006-2008. W sumie było 7 takich projektów (w tym 2 poselskie i 5 resortu infrastruktury). Wspólną cechą tych projektów była próba przekazania gminom odpadów komunalnych w posiadanie wraz z opłatami przeznaczonymi na ich zagospodarowanie (standard obowiązujący w UE).

- „Założenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi” (z 28 października 2008 r.) – dokument uwzględnił uwagi ekspertów i przekazany został do konsultacji społecznych oraz do zaopiniowania przez wybrane podmioty.
- „Założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw” (z 26 lutego 2009 r.) – dokument:
  - zmodyfikowany i doprecyzowany, w wyniku konsultacji społecznych,
  - przekazany do rozpatrzenia przez Komitet Europejski Rady Ministrów,
  - uzgodniony i pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, po uwzględnieniu zmian zaproponowanych przez Komisję (w marcu 2009 r.)
- „Założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw” (z 3 kwietnia 2009 r.) – dokument uwzględniający zmiany zaproponowane przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego celem przekazania do dalszych prac właściwemu organowi.

Po trwającym ponad trzy miesiące sporze kompetencyjnym właściwym organem do opracowania projektu założeń został Minister Środowiska⁴. Minister Środowiska w piśmie z dnia 17 sierpnia 2009 r., znak DGOpg-070-47/1556/09/IT, Ldz. 29.32/09, adresowanym do Marszałka Sejmu⁵ informuje Marszałka Sejmu RP, że projekt założeń zostanie przekazany na Stały Komitet Rady Ministrów na przełomie sierpnia i września 2009 r., a po uzyskaniu akceptacji przez ten Komitet, przedłożony zostanie na Radę Ministrów. Planowane rozpatrzenie projektu założeń przez Radę Ministrów to IV kwartał 2009 r. Po przyjęciu założeń przez Radę na ich podstawie zostaną opracowane przepisy prawne i przekazane do Parlamentu.

Dokumentem o charakterze założeń jaki Departament Gospodarki Odpadami w Ministerstwie Środowiska udostępnił w Internecie w zapowiadany okresie (przełom sierpnia i września) są „Założenia projektu ustawy o odpadach stanowiącej transpozycję dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/we z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (Dz. U. L 312 z 22.11.2008, str. 3)”, Warszawa, lipiec 2009 r., data opublikowania 9 wrzesień 2009 r., z przeznaczeniem do konsultacji społecznych oraz uzgodnień międzyresortowych i terminem zgłaszania uwag do 15 październik 2009 r.

1.1. Potrzeba i cel uchwalenia projektowanej ustawy

Przesłanki opracowania poniższych założeń wynikają z konieczności transpozycji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy. (Dz. U. L 312 z 22.11.2008, s. 3).

Artykuł 40 ww. Dyrektywy precyzuje termin jej transpozycji „*nie później niż do dnia 12 grudnia 2010 r.*” Ze względu na dużą ilość koniecznych zmian ustawy, zdecydowanie czytelniejsze będzie

---

⁴ Decyzja Prezesa Rady Ministrów wydana na podstawie orzeczenia z dnia 15 lipca 2009 r., znak RCL24-431/08, sporządzonego na wniosek Przewodniczącego Komitetu Stałego Rady Ministrów.

⁵ Odpowiedź na interpelację posła Tadeusza Arkita i grupy posłów w sprawie koniecznych do podjęcia działań legislacyjnych w gospodarce odpadami komunalnymi (pismo z dnia 29 lipca 2009 r., znak SPS-023-10757/09).

przygotowanie w całości nowego aktu normatywnego, niż dokonywanie kolejnej nowelizacji ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. W związku z tym, planowane jest opracowanie nowej ustawy o odpadach oraz uchylenie dotychczas obowiązującej ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.).

Nowa ustawa będzie stanowić transpozycję nie tylko Dyrektywy 2008/98/WE, ale również niektórych przepisów innych dyrektyw, w tym Dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. U. L 182 z 16.7.1999, s. 1).

Z dniem 12 grudnia 2008 r. weszła w życie nowa dyrektywa ramowa w sprawie odpadów tj. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz. Urz. WE L 312 z 22.11.2008, str. 3). Nowa dyrektywa 2008/98/WE uchyla również (z dniem 12 grudnia 2010 r.) dyrektywy:

- 1) 75/439/EWG z dnia 16 czerwca 1975 r. w sprawie unieszkodliwiania olejów odpadowych (Dz. Urz. WE L 194 z 25.07.1975, str. 23, L 42 z 12.02.1987, str. 43, L 377 z 31.12.1991, str. 48, L 243 z 24.09.1996, str. 31 i L 332 z 28.12.2000, str. 91);
- 2) 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych (Dz. Urz. WE L 377 z 31.12.1991, str. 20 i L 168 z 02.07.1994, str. 28),

a będąca ich przedmiotem materia zostaje włączona do nowej dyrektywy ramowej w sprawie odpadów.

Jako podstawowe powody zastąpienia dotychczasowej dyrektywy 2006/12/WE w sprawie odpadów nowa dyrektywa 2008/98/WE podaje konieczność:

- 1) wyjaśnienia kluczowych pojęć, takich jak definicje odpadów, wyraźne rozróżnienie odzysku i unieszkodliwiania;
- 2) wzmocnienia środków koniecznych do przeciwdziałania powstawaniu odpadów, co powinno być naczelnym priorytetem, oraz że ponowne wykorzystanie i recykling materiałów powinny mieć pierwszeństwo przed odzyskiem energii z odpadów, o ile i tylko w takim zakresie, w jakim są to najbardziej ekologiczne z dostępnych metod;
- 3) wprowadzenia podejścia uwzględniającego cały cykl życia produktów i materiałów a nie tylko fazę odpadu;
- 4) zmniejszania oddziaływania na środowisko, jakie wywiera wytwarzanie odpadów i gospodarowanie nimi, co podniesie wartość ekonomiczną odpadów;
- 5) zachęcania do poddawania odpadów odzyskowi oraz wykorzystywania odzyskanych materiałów w celu ochrony zasobów naturalnych.

Najważniejsze rozwiązania, które przyjmuje nowa dyrektywa ramowa w sprawie odpadów w zakresie gospodarki odpadami to ustanowienie środków służących ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego poprzez zapobieganie i zmniejszanie negatywnego wpływu wynikającego z wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie ogólnych skutków użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania.

1. Wyłączenia z zakresu stosowania:

- 1) całkowite:
  - a) wyziewy gazowe emitowane do atmosfery;

- b) grunt (w miejscu), w tym niewydobyta zanieczyszczona gleba i budynki trwale związane z gruntem;
  - c) niezanieczyszczona gleba i inny materiał występujący w stanie naturalnym, wydobyty w trakcie prac budowlanych, jeżeli jest pewne, że materiał ten zostanie wykorzystany do celów budowlanych w stanie naturalnym w miejscu, w którym został wydobyty;
  - d) odpady promieniotwórcze;
  - e) wycofane z użytku materiały wybuchowe;
  - f) odchody, (o ile są objęte rozporządzeniem 1774/2002/WE, z wyjątkiem przeznaczonych do termicznego przekształcania, składowania na składowisku, wykorzystania do produkcji biogazu lub w kompostowni), słoma i inne naturalne niebędące niebezpiecznymi substancje pochodzące z produkcji rolniczej lub leśnej, które są wykorzystywane w rolnictwie, leśnictwie lub do produkcji energii z takiej biomasy za pomocą procesów lub metod, które nie są szkodliwe dla środowiska ani nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzkiego;
  - g) osady przemieszczane w obrębie wód powierzchniowych w celu związanym z gospodarowaniem wodami i drogami wodnymi lub zapobieganiem powodziom, bądź ograniczaniem skutków powodzi i susz, lub rekultywacją ziemi, jeżeli zostanie udowodnione, że osady te nie są niebezpieczne.
- 2) w zakresie nieobjętym innymi przepisami wspólnotowymi:
- a) ścieki;
  - b) produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego, w tym produkty przetworzone objęte rozporządzeniem nr 1774/2002/WE, za wyjątkiem tych, które są przewidziane do przekształcenia termicznego, składowania na składowisku lub do wykorzystania w zakładzie produkującym biogaz lub w kompostowni;
  - c) zwłoki zwierząt, które poniosły śmierć w inny sposób niż przez ubój, w tym zwierząt uśmierconych w celu wyeliminowania chorób epizootycznych, i które są unieszkodliwiane zgodnie z rozporządzeniem 1774/2002/WE;
  - d) odpady powstałe w wyniku poszukiwania, wydobywania, przetwarzania i składowania zasobów mineralnych oraz z działalności odkrywkowej objęte dyrektywą 2006/21/WE.

2. Definicje.

Dyrektywa 2008/98/WE przyjmuje m. in. następujące definicje: odpady, odpady niebezpieczne, oleje odpadowe, bioodpady, wytwórca odpadów, posiadacz odpadów, gospodarowanie odpadami, dealer, broker, zbieranie, zapobieganie ponowne użycie, przetwarzanie, przygotowanie do ponownego użycia, unieszkodliwianie, najlepsze dostępne techniki. Niektóre z nich są powtórzeniem definicji zawartych w dotychczasowej dyrektywie w sprawie odpadów, w tym definicja odpadów, posiadacza odpadów, wytwórcy odpadów. Niektóre definicje zostały zmodyfikowane (np. gospodarowanie odpadami, odzysk, recykling, zbieranie), dodane też zostały nowe definicje (np. dealer, broker, selektywna zbiórka, zapobieganie, przetwarzanie, ponowne użycie).

3. Dyrektywa 2008/98/WE przyjmuje następującą hierarchię postępowania z odpadami:

- 1) zapobieganie;
- 2) przygotowywanie do ponownego użycia;
- 3) recykling;
- 4) inne metody odzysku, np. odzysk energii;
- 5) unieszkodliwianie.

Stosowanie tej hierarchii powinno zapewnić rozwiązania, które dają najlepszy dla środowiska wynik całkowity. Możliwe jest dla niektórych strumieni odpadów odstępianie od tej hierarchii, jeżeli jest to uzasadnione zastosowaniem metodologii myślenia o cyklu życia, obejmującej całkowity wpływ związany z wytwarzaniem i gospodarowaniem takimi odpadami.

4. Wykaz odpadów.

Wykaz odpadów ustanawia decyzją Komisja (obecnie 2000/532/WE). Wykaz ten powinien obejmować odpady niebezpieczne i uwzględniać pochodzenie i skład odpadów oraz, w razie potrzeby, wartości dopuszczalne stężeń substancji niebezpiecznych.

5. Rozszerzona odpowiedzialność producenta.

Jej celem jest wzmocnienie działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ich odzysku, ponownego wykorzystania i recyklingu, a ponosi ją każda osoba fizyczna lub prawna, która zawodowo opracowuje, wytwarza, przetwarza, obrabia, sprzedaje lub wwozi produkty. Środki podejmowane przez państwa członkowskie mogą obejmować przyjmowanie zwracanych produktów i odpadów pozostających po wykorzystaniu tych produktów, późniejsze gospodarowanie tymi odpadami, odpowiedzialność finansową za te działania. Środki te mogą obejmować obowiązek podawania do wiadomości publicznej informacji o stopniu, w jakim można ponownie wykorzystać i przetworzyć dany produkt.

Rozszerzona odpowiedzialność producenta stosowana jest bez uszczerbku dla odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami pierwotnego wytwórcy lub innego posiadacza odpadów.

6. Gospodarowanie odpadami zgodne z przedstawioną wyżej hierarchią postępowania z odpadami, w tym wyznaczenie celów w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i segregowania ich. **Art. 11 dyrektywy wyznacza cele w zakresie selektywnej zbiórki – do 2015 r. co najmniej w stosunku do papieru, metalu, plastiku i szkła, do 2020 r. procentowo określone wielkości przygotowania do ponownego wykorzystania i recyklingu tych odpadów z gospodarstw domowych (minimum 50% wagi), a przygotowania do ponownego wykorzystania, recyklingu innego odzysku odpadów materiałów budowlanych i rozbiórkowych – minimum 70% wagi.**

7. Ochrona zdrowia ludzkiego i środowiska.

Stosowanie przez państwa członkowskie niezbędnych środków w celu zapewnienia, aby gospodarowanie odpadami było prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska (art. 13).

8. Koszty.

Zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” koszty gospodarowania odpadami ponosi pierwotny wytwórca odpadów lub obecny lub poprzedni posiadacz odpadów. Państwa członkowskie mogą postanowić, że koszty gospodarowania odpadami będą ponoszone częściowo lub w całości przez

producenta produktu, z którego odpady powstaną, lub częściowo przez dystrybutorów tych produktów.

9. Odpowiedzialność za gospodarowanie odpadami:

- 1) państwa członkowskie stosują niezbędne środki w celu zapewnienia, by każdy pierwotny wytwórca odpadów lub inny posiadacz odpadów dokonywał przetwarzania odpadów samodzielnie lub zlecał przetwarzanie dealerowi, zakładowi lub przedsiębiorstwu wykonującemu czynności przetwarzania odpadów lub zlecił zorganizowanie przetwarzania prywatnemu lub publicznemu podmiotowi zajmującemu się zbieraniem odpadów;
- 2) gdy odpady są przemieszczane w celu ich wstępnego przetworzenia od pierwotnego wytwórcy lub posiadacza do jednego z podmiotów, o których mowa w pkt 1, co do zasady nie następuje zwolnienie z odpowiedzialności za przeprowadzenie ostatecznego procesu odzysku lub unieszkodliwienia;
- 3) państwa członkowskie mogą określić warunki dzielenia lub przekazywania odpowiedzialności między uczestnikami łańcucha przetwarzania;
- 4) państwa członkowskie mogą postanowić, że odpowiedzialność za organizację gospodarowania odpadami jest ponoszona częściowo lub całkowicie przez producenta produktu, z którego pochodzą odpady, lub przez dystrybutorów tych produktów;
- 5) państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby na ich terytorium zakłady i przedsiębiorstwa zajmujące się zawodowo zbieraniem lub transportem odpadów dostarczały zebrane i transportowane przez siebie odpady do odpowiednich instalacji przetwarzania odpadów.

10. Zasada samowystarczalności i bliskości.

Państwa członkowskie stosują właściwe środki (ewentualnie we współpracy z innymi państwami członkowskimi), aby ustanowić zintegrowaną i wystarczającą sieć instalacji do unieszkodliwiania odpadów i instalacji do odzysku zmieszanych odpadów komunalnych. Sieć powinna być zaprojektowana w sposób umożliwiający Wspólnocie jako całości stanie się samowystarczalną, a państwom członkowskim umożliwić stopniowe osiąganie tego celu indywidualnie. Sieć powinna umożliwiać odzysk zmieszanych odpadów komunalnych lub unieszkodliwianie odpadów w jednej z najbliższych położonych odpowiednich instalacji, za pomocą najodpowiedniejszych metod i technologii, w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska oraz zdrowia publicznego.

Zasady bliskości i samowystarczalności nie oznaczają, że każde państwo członkowskie musi posiadać na swoim terytorium pełen zakres obiektów do ostatecznego odzysku.

11. Zasady gospodarowania odpadami niebezpiecznymi.

- 1) wytwarzanie, zbieranie, transport magazynowanie i przetwarzanie odpadów niebezpiecznych w warunkach zapewniających ochronę środowiska i zdrowia ludzkiego;
- 2) zakaz mieszania odpadów niebezpiecznych oznakowanie odpadów niebezpiecznych;
- 3) w stosunku do odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w gospodarstwach domowych powyższe zasady i prowadzenie ewidencji nie mają zastosowania, do

selektywnie zebranych tylko częściowo (dwie pierwsze), w całości dopiero od momentu przejścia ich przez zakład lub przedsiębiorstwo mające odpowiednie zezwolenie lub rejestrację.

12. W sposób szczególny w dyrektywie 2008/98/WE uregulowane jest postępowanie z olejami odpadowymi i bioodpadami.
13. Państwa członkowskie wymagają, aby wszystkie zakłady lub przedsiębiorstwa, które zamierzają dokonywać przetwarzania odpadów (które oznacza zarówno odzysk jak i unieszkodliwianie, przy czym obejmuje również przygotowanie do odzysku i unieszkodliwiania), uzyskały zezwolenie od właściwego organu. Art. 23 dyrektywy określa minimalną zawartość zezwolenia i warunki udzielania.
14. Państwa członkowskie mogą wprowadzić zwolnienia z obowiązku uzyskania zezwolenia dla zakładów lub przedsiębiorstw wykonujących czynności unieszkodliwiania w miejscu wytwarzania własnych odpadów niebędących niebezpiecznymi; lub odzysk odpadów (art. 24). Państwo członkowskie, które chce skorzystać ze zwolnień ustanawia, w odniesieniu do każdego rodzaju działalności, ogólne zasady określające rodzaje i ilość odpadów, jakie mogą być objęte zwolnieniem, oraz metodę przetwarzania, która ma być zastosowana a także szczegółowe warunki zwolnień w zakresie odpadów niebezpiecznych.
15. Podmioty niepodlegające wymogowi uzyskania zezwolenia podlegają rejestracji.
W zakresie zbierania, rejestracji podlegają wyłącznie profesjonalne systemy zbierania (wyłączenia mają dotyczyć m.in. zbierania leków przez apteki, odbioru zużytych artykułów konsumpcyjnych w sklepach i systemów zbierania w szkołach).
16. Dla czynności przetwarzania wymagających zezwolenia Komisja Europejska może ustanowić minimalne standardy techniczne.
17. Państwa członkowskie zapewniają, aby ich właściwe organy opracowały co najmniej jeden plan gospodarki odpadami (zwany dalej „pgo”). Plan lub plany mają pokrywać cały obszar geograficzny danego państwa członkowskiego. Art. 28 określa szczegółową zawartość pgo.
18. Państwa członkowskie opracowują, nie później niż do dnia 12 grudnia 2013 r., programy zapobiegania powstawaniu odpadów, które mogą być zintegrowane z pgo lub z innymi programami dotyczącymi polityki w dziedzinie środowiska. Programy ustalają cele zapobiegania powstawaniu odpadów oraz określają odpowiednie właściwe jakościowe lub ilościowe poziomy odniesienia dla przyjętych środków zapobiegania powstawaniu odpadów w celu nadzorowania i oceny postępu w zakresie tych środków. Wskaźniki dla środków zapobiegania powstawaniu odpadów mają być określone przez Komisję Europejską.
19. Państwa członkowskie zapewniają, aby pgo i programy zapobiegania powstawaniu odpadów były oceniane przynajmniej co sześć lat i zmieniane stosownie do potrzeb.
20. Państwa członkowskie informują Komisję o planach gospodarki odpadami i programach zapobiegania powstawaniu odpadów, o których mowa w art. 28 i 29, po ich przyjęciu oraz o wszelkich znacznych zmianach tych planów i programów.

21. Dyrektywa 2008/98/WE wymaga, by zakłady lub przedsiębiorstwa, które dokonują procesów przetwarzania odpadów, zakłady lub przedsiębiorstwa, które zawodowo zajmują się zbieraniem lub transportem odpadów, brokerzy i dealerzy oraz zakłady lub przedsiębiorstwa produkujące odpady niebezpieczne podlegały okresowym kontrolom, przeprowadzanym przez właściwe organy.
22. Zakłady lub przedsiębiorstwa wymagające uzyskania zezwolenia, wytwórcy odpadów niebezpiecznych oraz zakłady i przedsiębiorstwa, które zawodowo zajmują się zbieraniem lub transportem odpadów niebezpiecznych lub funkcjonują jako dealerzy i brokerzy odpadów niebezpiecznych są obowiązane:
  - 1) prowadzić w porządku chronologicznym ewidencję ilości, charakteru, miejsca pochodzenia odpadów oraz, w odpowiednich przypadkach, miejsca przeznaczenia, częstotliwości zbierania, sposobu transportu oraz przewidywanej metody przetwarzania odpadów;
  - 2) udostępniać te informacje właściwym organom na ich żądanie;
  - 3) przechowywać dokumentację przez wskazany czas.Państwa członkowskie mogą również wymagać tego samego od wytwórców odpadów innych niż niebezpieczne.
23. Państwa członkowskie stosują niezbędne środki zakazujące porzucania odpadów, składowania ich w miejscach do tego nieprzeznaczonych lub niekontrolowanego gospodarowania nimi. W celu zapewnienia ich wykonania określają sankcje, które muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.
24. Co trzy lata państwa członkowskie przekazują Komisji informacje na temat wdrażania dyrektywy, w postaci sprawozdania sektorowego w formie elektronicznej na podstawie kwestionariusza lub wzoru ustalonego przez Komisję, w terminie dziewięciu miesięcy od zakończenia trzyletniego okresu, którego dotyczy.
25. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania dyrektywy nie później niż do dnia 12 grudnia 2010 r. oraz przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych przez nie w dziedzinie objętej dyrektywą.

1.4. Możliwość podjęcia alternatywnych, w stosunku do uchwalenia projekto-wanej ustawy, środków umożliwiających osiągnięcie celu jej uchwalenia

Brak alternatywy dla uchwalenia projektowanej ustawy. Polska jako państwo członkowskie powinna przenieść postanowienia dyrektywy 2008/98/WE do krajowego porządku prawnego nie później niż do dnia 12 grudnia 2010 r.

2.5. Zadania i kompetencje organów administracji publicznej

(69) Przenosi się zadania samorządu terytorialnego w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi z art. 16 a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

2.9. Sprawozdawczość

(105) W ustawie zostaną określone podmioty obowiązane do składania sprawozdań jak również terminy ich składania oraz sposób ich przekazywania do marszałka województwa. Proponuje się wyznaczyć termin składania rocznych sprawozdań na dzień 15 marca.

Podmioty zobowiązane do składania sprawozdań:

4) prowadzący działalność w zakresie gospodarowania odpadami:

a) gmina w zakresie odpadów komunalnych;

2.10. Baza danych o produktach wprowadzanych na rynek i gospodarce odpadami

(113) Administratorem bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami (BDO) jest Minister Środowiska.

(116) Baza danych będzie zawierała następujące informacje:

- 1) o produktach wprowadzanych na rynek, o odpadach z nich powstających oraz uzyskiwanych poziomach zbierania, odzysku i recyklingu;
- 2) dane o ilościach i rodzajach wytwarzanych i ich wytwórcach;
- 3) dane o ilości odpadów poddanych przetwarzaniu i zastosowanych procesach przetwarzania;
- 4) wykazy decyzji administracyjnych z zakresu gospodarki odpadami z uwzględnieniem pozwolenia na wytwarzanie i pozwolenia zintegrowanego, wraz z podstawowymi informacjami oraz skanami tych decyzji;
- 5) informacje dotyczące transgranicznego przemieszczania odpadów, w tym odpadów opakowaniowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, baterii i akumulatorów;
- 6) informacje o przepływie środków finansowych z opłat produktowych, recyklingowych, depozytowych oraz opłat za korzystanie ze środowiska;
- 7) wykaz podmiotów, w stosunku do których nałożono opłaty i opłaty karne za składowanie odpadów;
- 8) wykaz funkcjonujących składowisk odpadów, wykaz zamkniętych składowisk odpadów w trakcie monitoringu, wykaz zamkniętych składowisk odpadów, dla których został zakończony monitoring, z zaznaczeniem współrzędnych położenia oraz rodzaju składowanych odpadów;
- 9) wykaz poszczególnych rodzajów instalacji do zagospodarowania odpadów wraz z podaniem ich położenia, mocy przerobowych i rodzaju stosowanej technologii oraz informacje nt. poszczególnych decyzji administracyjnych;
- 10) wykaz prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych wraz z informacjami o ilości odebranych odpadów komunalnych (z podziałem na odebrane selektywnie i zmieszane).

2.11. Szczególne zasady gospodarowania niektórymi rodzajami odpadów

2.11.7. Odpady ulegające biodegradacji

(132) **Obowiązek selektywnego zbierania w celu uniknięcia składowania (zgodnie z celami określonymi w dyrektywie Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 182 z 16.07.1999, str. 1, z późn. zm.).**

2.11.8. Bioodpady

(133) Zgodnie z art. 22 dyrektywy 2008/98/WE.

2.12. Szczególne wymagania dotyczące prowadzenia niektórych procesów przetwarzania odpadów

2.12.1. Składowanie odpadów

(141) Na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne mogą być składowane odpady:

1) komunalne;

(157) Odpady składowane na składowiskach odpadów, a także na zwałowiskach odpadów, dla których nie było wymagane uzyskanie decyzji lokalizacyjnych lub decyzji o pozwoleniu na budowę, mogą być z nich wydobyte. Wydobywanie odpadów wymaga zgody organu właściwego wydawanej w drodze decyzji. Do wniosku o wydanie zgody na wydobycie odpadów, dołącza się sporządzoną przez zainteresowanego wydobywaniem odpadów ekspertyzę, która obejmuje: szacunkową ilość odpadów przewidzianych do wydobycia, techniczny sposób wydobywania odpadów, sposoby zapobiegania negatywnemu oddziaływaniu wydobywania odpadów na zdrowie lub życie ludzi oraz na środowisko, opis oddziaływania planowanego wydobycia odpadów na środowisko, opis technicznego zabezpieczenia miejsca po wydobyciu odpadów, a w przypadkach zamkniętych składowisk lub ich części – także opis działań rekultywacyjnych. W decyzji wyrażającej zgodę na wydobycie odpadów ze składowiska odpadów, należy uwzględnić: ilość odpadów dopuszczonych do wydobycia, techniczny sposób wydobywania odpadów, sposoby zapobiegania negatywnemu oddziaływaniu wydobywania odpadów na zdrowie lub życie ludzi oraz na środowisko, sposób technicznego zabezpieczenia miejsca po wydobyciu odpadów, a w przypadkach zamkniętych składowisk lub ich części – także działania rekultywacyjne. W przypadku składowisk odpadów wyrażenie zgody na wydobycie następuje w formie zmiany instrukcji prowadzenia składowiska odpadów. Powyższa procedura nie dotyczy składowisk odpadów, na których są składowane odpady komunalne lub odpady komunalne z innymi rodzajami odpadów.

2.12.2. Termiczne przekształcanie odpadów

(162) Termiczne przekształcanie odpadów może być prowadzone wyłącznie w spalarniach odpadów lub we współspalarniach odpadów.

(166) Kwalifikacja procesu termicznego przekształcania odpadów:

1) termiczne przekształcanie odpadów kwalifikuje się do procesu unieszkodliwiania D10, gdy spalane są odpady niebezpieczne oraz odpady komunalne – termicznie przekształcane w spalarniach i współspalarniach odpadów, których efektywność energetyczna jest mniejsza niż wartości określone w załączniku II do dyrektywy 2008/98/WE;

2) termiczne przekształcanie odpadów kwalifikuje się do procesu odzysku R1, gdy spalane są odpady opakowaniowe, odpady, o których mowa w pkt 164 i 165, odpady inne niż odpady niebezpieczne, odpady komunalne termicznie przekształcanych w spalarniach lub współspalarniach odpadów, których efektywność energetyczna równa lub większa niż wartości określone w załączniku II do dyrektywy 2008/98/WE.

(167) Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, kierując się możliwościami technicznymi oraz ochroną środowiska, określi w drodze

rozporządzenia szczegółowe warunki techniczne kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów komunalnych jako energii z odnawialnego źródła energii.

- (214) Środki pochodzące z opłat i kar wskazanych w pkt 211 przeznacza się wyłącznie na:
- 1) finansowanie działań z zakresu zagospodarowania odpadów nielegalnie przemieszczonych, w przypadkach, o których mowa w art. 23 – 25 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz. Urz. UE L 190 z 12.07.2006, str. 1), oraz wspomaganie realizacji zadań przeciwdziałających nielegalnemu przemieszczaniu odpadów;
  - 2) pokrywanie kosztów gospodarowania odpadami z wypadków, o których mowa w art. 17b ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach;
  - 3) finansowanie przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami;
  - 4) finansowanie dopłat do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji;
  - 5) dofinansowanie działań inwestycyjnych w zakresie:
    - a) demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji;
    - b) gospodarowania odpadami powstałymi w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji;
    - c) zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji;
  - 6) dofinansowanie gmin i powiatów w zakresie zbierania porzuconych pojazdów wycofanych z eksploatacji;
  - 7) dofinansowanie działań w zakresie:
    - a) odzysku, w tym przetwarzania i recyklingu;
    - b) edukacji ekologicznej dotyczącej zagospodarowania;
    - c) rozwoju nowych technologii recyklingu;
    - d) zbierania;
    - e) unieszkodliwiania
– zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
  - 8) dofinansowanie działań w zakresie:
    - a) zbierania zużytych baterii i zużytych akumulatorów;
    - b) przetwarzania i recyklingu zużytych baterii i zużytych akumulatorów;
    - c) unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów.
- (215) **Środki z opłat za składowanie odpadów przeznacza się wyłącznie na gospodarowanie odpadami.**
- (216) **Przyjmuje się następujący algorytm rozdziału wpływów z tytułu opłaty za składowanie odpadów:**
- 1) **25% z tytułu wysokości opłaty, która została odprowadzona przez właściciela/zarządzającego składowiskiem – gmina, na terenie której zlokalizowane jest składowisko odpadów;**
  - 2) 15% – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na obsługę środków (gromadzenie, przekazywanie, egzekucja) odrębnie ewidencjonowanych na gospodarkę odpadami;

- 3) 15% – właściwy terytorialnie Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 4) 2% – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z przeznaczeniem na dodatkowe działania Głównego Inspektora Ochrony Środowiska związane z prowadzeniem kontroli, badań zanieczyszczenia środowiska odpadami oraz postępowań administracyjnych, w tym przed sądami;
- 5) 3% – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z przeznaczeniem na dodatkowe działania WIOŚ,
- 6) 35% – związki gmin lub gminy prowadzące systemową (w układzie regionów) gospodarkę odpadami komunalnymi – rozdział środków następuje proporcjonalnie do ilości mieszkańców obsługiwanych przez dany system;**
- 7) 5% – marszałek województwa na pokrycie kosztów koordynacji, obsługi środków oraz prowadzenie działalności sprawozdawczej w zakresie gospodarki odpadami.

2.15. Przepisy karne, kary pieniężne i opłaty sankcyjne

- (217) Naruszenie obowiązków określonych w przepisach art. 69a–78 ustawy o odpadach (w brzmieniu obowiązującym wraz z uwzględnieniem zmian wynikających z projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw), będzie stanowiło wykroczenie.
- (218) Za niektóre naruszenia zostaną określone kary pieniężne, (w przeciwieństwie do odpowiedzialności za wykroczenia, którą ponoszą osoby fizyczne, kara pieniężna może być nałożona na podmiot, w tym przedsiębiorcę):
- 1) Za następujące naruszenia zostaną określone kary pieniężne:
    - a) za prowadzenie działalności bez wymaganego wpisu do rejestru;
    - b) za nieprzestrzeganie obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów oraz nieterminowe wykonywanie lub niezgodne ze stanem rzeczywistym;
    - c) za niedotrzymanie obowiązku złożenia sprawozdań oraz za składanie sprawozdań nierzetelnych;
  - 2) kara pieniężna może być nakładana kilkakrotnie, przy czym pierwsza kara ma wysokość 1 000 zł.;
  - 3) nakładane kary nie mogą być mniejsze niż 1000 zł. i większe niż 1 000 000 zł;
  - 4) kary nakładane wielokrotnie nie mogą łącznie przekroczyć kwoty 1 000 000 zł.
- (219) Karę pieniężną wymierza, w drodze decyzji, właściwy wojewódzki inspektor ochrony środowiska na podstawie posiadanych danych. Przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej uwzględnia się stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu, w szczególności masę produktów oraz produktów w opakowaniach, którą podmiot wprowadził do obrotu.
- (220) Wojewódzki inspektor ochrony środowiska przed przekazaniem wpływów z kary na rachunek Narodowego Funduszu oraz wojewódzkich funduszy pomniejsza je o 20%, a kwotę uzyskaną z tytułu pomniejszenia przekazuje na rachunek dochodów własnych.
- (221) W sprawach dotyczących kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

(222) Przenosi się z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach przepisy dotyczące opłat sankcyjnych.

2.16. Zmiany w przepisach obowiązujących

(225) Konieczne będą zmiany we wszystkich ustawach odwołujących się do ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

(226) W związku z przeniesieniem do projektowanej ustawy przepisów dotyczących opłat za składowanie odpadów i opłat karnych za składowanie odpadów, konieczna będzie zmiana ustawy – Prawo ochrony środowiska

(227) W związku ze zmianami dotyczącymi prowadzenia rejestru, ewidencji odpadów i składaniem sprawozdań z ustaw opartych na rozszerzonej odpowiedzialności producenta - konieczność zmiany ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, ustawy o bateriach i akumulatorach, ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych oraz ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej. **W celu wdrożenia wymagań art. 11 dyrektywy 2008/98/WE w zakresie selektywnego zbierania i osiągnięcia poziomów ponownego użycia i recyklingu do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dodaje się wymagania w zakresie selektywnego zbierania i osiągnięcia poziomów wraz z upoważnieniem do wydania rozporządzenia:**

Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się względami ochrony środowiska, w szczególności dla celu ułatwienia ponownego użycia odpadów, dokonania procesów odzysku, w tym recyklingu oraz celami zawartymi w prawie Unii Europejskiej, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje odpadów, których odbieranie powinno być zapewnione w sposób selektywny przez podmioty odpowiedzialne za odbieranie odpadów komunalnych.

2.17. Przepisy przejściowe i dostosowujące

(229) Wobec zmiany nazw niektórych procesów odzysku i unieszkodliwiania wskazanie w przepisach przejściowych, że w wydanych decyzjach i rozporządzeniach przez procesy określone w dotychczasowych przepisach rozumie się odpowiednio procesy określone w nowej ustawie o odpadach.

(230) Do spraw wszczętych a niezakończonych stosuje się przepisy nowej ustawy.

(231) Wygaszenie dotychczasowych decyzji, o ile w danym zakresie decyzje nie będą wymagane i utrata ważności informacji o wytwarzanych odpadach i o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami.

(232) Obowiązek dostosowania dotychczas wydanych decyzji do nowych wymagań i skutki niedopełnienia tego obowiązku (wygaśnięcie tych decyzji).

(233) Określenie terminu, jaki mają podmioty funkcjonujące w dacie wejścia w życie nowej ustawy o odpadach, na spełnienie nowych wymagań np. wpis do rejestru, uzyskanie nowych decyzji itp.

(234) Do czasu wydania odpowiedniego rozporządzenia klasyfikującego produkty uboczne oraz rozporządzenia określającego utratę statusu odpadów, są one traktowane jako odpady.

(235) Postanowienia przejściowe i końcowe dla planów gospodarki odpadami:

- 1) obowiązujące plany gospodarki odpadami zachowują swoją ważność odpowiednio: krajowy plan gospodarki odpadami do dnia 31 grudnia 2011 r. oraz plany wojewódzkie do dnia 31 grudnia 2012 r.;
- 2) pierwszy krajowy plan gospodarki odpadami po wejściu w życie ustawy przygotowuje się w terminie do dnia 31 grudnia 2011 r.;
- 3) pierwsze wojewódzkie plany gospodarki odpadami po wejściu w życie ustawy przygotowuje się w terminie do dnia 31 grudnia 2012 r.;
- 4) tracą ważność plany gospodarki odpadami na szczeblu powiatowym i gminnym z dniem 31 grudnia 2012 r.;
- 5) sprawozdania za okres 2009–2010 oraz 2011–2012 z realizacji obowiązujących:
  - a) gminnych planów gospodarki odpadami organy wykonawcze gmin przygotowują odpowiednio do dnia 31 marca 2011 r. oraz do dnia 31 marca 2013 r.;
  - b) powiatowych planów gospodarki odpadami zarządy powiatów przygotowują odpowiednio do dnia 30 czerwca 2011 r. oraz do dnia 30 czerwca 2013 r.;
- 6) sprawozdania za okres 2009-2013 z realizacji obowiązujących:
  - a) wojewódzkich planów gospodarki odpadami zarządy województw przygotowują do dnia 30 września 2011 r.;
  - b) krajowego planu gospodarki odpadami minister właściwy do spraw środowiska przygotowuje do dnia 31 grudnia 2011 r.;

– według obowiązujących przepisów.
- 6a) sprawozdanie za okres od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia wejścia w życie pierwszego planu gospodarki odpadami po dniu wejścia w życie ustawy będzie się zawierało w sprawozdaniu za okres 3 lat obowiązywania tego planu.

„Porozumienie w sprawie projektu „Założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz zmianie niektórych innych ustaw”, Krajowa Izba Gospodarki Odpadami oraz Polska Izba Gospodarki Odpadami, Warszawa, 16 września 2009 – podpisane przez Prezesa Zarządu Głównego Krajowej Izby Gospodarki Odpadami oraz Przewodniczącą i Wiceprzewodniczącą Rady Polskiej Izby Gospodarki Odpadami w obecności Sekretarza Stanu, Podsekretarza Stanu i Dyrektora Departamentu Gospodarki Odpadami w Ministerstwie Środowiska.”

Organizacje samorządu gospodarczego reprezentujące zarówno sektor publiczny, jak i prywatny, tj.:

Krajowa Izba Gospodarki Odpadami oraz Polska Izba Gospodarki Odpadami

przedstawiają poniżej uzgodnione, wspólne stanowisko w sprawie „Założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz zmianie niektórych innych ustaw”:

- 1) Nowelizacja przepisów dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi powinna oznaczać konieczną modyfikację rozwiązań systemowych i organizacyjnych w gospodarce odpadami, przy zachowaniu poprzez podmioty prywatne i samorządowe praw słusznie nabytych na rynku. W szczególności należy wprowadzić instrumenty prawne pozwalające na skuteczną egzekucję

obowiązujących norm prawnych, a także przepisy gwarantujące skuteczne i terminowe uchwalanie norm prawa miejscowego.

- 2) Rola samorządów gminnych w gospodarce odpadami powinna ulec dalszemu wzmocnieniu. Oprócz dotychczasowych uprawnień (tworzenie prawa miejscowego, planów gospodarki odpadami, lokalnych regulaminów utrzymania czystości i porządku, określenie wymagań wobec przedsiębiorców, udzielania zezwoleń na prowadzenie działalności przez przedsiębiorców) samorzady powinny zyskać uprawnienie do zarządzania strumieniem odpadów tj. wskazywania miejsca lub miejsc odzysku i unieszkodliwiania odpadów ujętych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami, który powinien zyskać rangę prawa miejscowego. Ustalenia Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami byłyby wiążące dla przedsiębiorców.
- 3) W wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami powinny zostać zweryfikowane istniejące instalacje do przetwarzania (odzysku, unieszkodliwiania etc.) odpadów w celu redukcji masy odpadów deponowanych na składowiskach. Nowo wybudowane instalacje mogą być wpisane do wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami pod warunkiem spełnienia wymogów najlepszej dostępnej techniki.
- 4) Mieszkańcy powinni, tak jak dotychczas, uiszczać tylko jedną opłatę za wywóz odpadów pobieraną przez przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie odbioru odpadów.
- 5) Opłata za odbiór odpadów powinna uwzględniać całkowite koszty zintegrowanego systemu gospodarki odpadami, a w szczególności koszty zbierania, transportu, przetwarzania odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
- 6) Przedsiębiorcy pobierający opłaty za odbiór odpadów zobowiązani zostaną do naliczania i odprowadzania do urzędów gmin opłat za unieszkodliwianie odpadów w zakładach utylizacji odpadów posiadających odpowiednie kontrakty z tymi urzędami. Dla zabezpieczenia tych wpływów przedsiębiorcy przedkładają gminom kaucje lub gwarancje bankowe.
- 7) Przedsiębiorcy posiadający tytuł prawny do instalacji przetwarzania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów ujętych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami winni mieć prawo do zagospodarowania odebranych odpadów w tych instalacjach.
- 8) Izby gospodarcze postulują zmianę ustawy o działach administracji rządowej w kierunku jednoznacznego wskazania właściwości i kompetencji jednego ministra w zakresie gospodarki odpadami (przemysłowymi jak i komunalnymi).

2.2. Projekty ustaw

- 2.2.1. Projekt ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw wraz z projektami aktów wykonawczych, Druk nr 2002 z dnia 2 maja 2009 r.